Kuusalu Keskkooli ainekava põhikoolile

Ainevaldkond: kunstiained	**Õppeaine:** muusika
Kooliaste: I kooliaste	**Klass:** 2. klass
Õppe- ja kasvatuseesmärgid:	
Muusikal kui universaalsel suhtlusvahendil on läbi aegade olnud tähtis osa laste ja noorte vaimsel, moraalsel ning esteetilisel kasvatamisel. Muusikaõpetuse põhiülesanded on muusikahuvi äratamine, muusika kogemuse rikastamine, aktiivse ja emotsionaalse muusikataju arendamine, muusika kuulamise ja esitamise oskuse kujundamine, muusikalise kirjaoskuse, kujutlusvõime, rütmitunde ja liikumiskoordinatsiooni arendamine, kujundada harmoonilist ja loovat isiksust, rikastada õpilase tundeelu, kujundada esteetilisi hoiakuid ja kultuurilisi tõekspidamisi. Muusikaõpetuse kaudu luuakse võimalused muusikaoskuste arenguks, avatakse ja avardatakse muusikaga tegelemise viise ning toetatakse elukestva muusikaharrastuse teket. Eesti ja maailma muusikakultuuri tutvustamise kaudu kujundatakse õpilaste sotsiaalkultuurilisi väärtushinnanguid ja muusikamaitset. Muusikaõpetuse taotlus on luua muusikateadmiste, -oskuste ja -kogemuste süsteem. Muusikaõpetuses lähtutakse eesti koolimuusikas väljakujunenud traditsioonidest ja põhimõtetest (Riho Päts, Heino Kaljuste), mis toetuvad Zoltán Kodály meetodile ja Carl Orffi pedagoogika adapteeritud käsitlusele ning tänapäeva pedagoogika teadmusele ja kogemusele.	
Õppeaine kirjeldus:	
Muusikaõppes on kesksel kohal musitseerimine – laulmine, pillimäng ja muusikaline liikumine. **Laulmisega** kujundatakse alus muusikatraditsioonide edasikandmisele, mille olulisimaks väljundiks on ühislaul ja esmane koorilaulu kogemuse saamine. Lauldakse valdavalt ühehäälselt, *a cappella* ja saatega. Laulurepertuaari kaudu arendatakse õpilase emotsionaalset laulmist ja pingevaba hääle tekitamist. Ühislauluvarasse kuuluvad laulud, seovad erinevaid põlvkondi ja kannavad edasi ühislaulmise traditsiooni säilimist. **Pillimängus** tutvutakse keha-, rütmi- ja plaatpillidega ning õigete mänguvõtetega. Kehapilli rakendatakse valdavalt lauludele kaasmänguna, ostinato`des, eel- ja vahemängudes. Rütmi- ja plaatpillidel mängimiseks omandatakse esmalt õiged mänguvõtted. **Muusikalise liikumise** kaudu arendatakse õpilastes julgust end vabalt väljendada. Muusikaline liikumine hõlmab eelkõige laulumänge ja eesti rahvatantse, samuti muusikažanre: marss, valss, polka. Liikumistegevustega tunnetatakse muusika temposid ja dünaamikat ning väljendatakse helikõrguste muutusi. Loov liikumine võimaldab õpilasel vabalt väljendada kuuldud muusikapala või esitatava laulu karakterit, meeleolu, vormi. Arendatakse koos tegutsemise huvi ja oskusi ning õpitakse teineteisega arvestama. **Muusika kuulamises** on oluline muusika kuulamisoskuste kujundamine. Õpitakse tunnetama muusika karakterit ja meeleolu, arendatakse fantaasiat. Õpitakse eakohaselt iseloomustama kuulatud muusikateoseid muusikaliste oskussõnade ja loovate väljendusvahendite abil (liikumine, kunst, luule). Tutvutakse laulu või kuulatud muusikapala autori(te)ga.	

Omalooming on seotud lihtsate kaasmängude, *ostinato*'de, rütmilis-meloodiliste improvisatsioonide, muusikalise liikumise, muusika visualiseerimise ja tekstide loomisega.

Kõigis muusikalistes tegevustes rakendatakse õpitud teadmisi ja oskusi, sh muusikalist kirjaoskust. Õpilaste muusikalist eneseväljendust ja isikupärast esinemisoskust toetatakse nii muusikatunnis kui ka klassi- ja koolivälises tegevuses (koorid, solistid, pillikoosseisud jms). Laulupeo traditsiooni edasikandumisel tähtsustub õpilaste osavõtt (kooli)koori tegevuses.

Silmaringi avardamiseks, muusikaelamuste kogemiseks külastatakse kontserte, muuseume ja käiakse erinevatel õppekäikudel.

Muusikaliste tegevuste kaudu õpitakse tundma üksteise võimeid, oskusi ning eripära. Õppimises ja õpetamises pööratakse tähelepanu hariduslike erivajadustega (sh muusikaliselt andekate) õpilaste võimete arendamisele.

Õppesisu laulmises

1.klassis omandatud teadmiste kordamine.

Repertuaar. Lauldakse eakohaseid laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule. Õpitakse laulma peast I kooliastme ühislaule: Koolivalss, Eesti hümn, „Mu koduke", „Tiliseb, tiliseb aisakell", „Rongisõit". Repertuaari valikul arvestatakse eesti rahvakalendri tähtpäevadega (mardipäev, kadripäev, jõulud, vastlad, kevadpühad) ja riiklike tähtpäevadega (isadepäev, Eesti vabariigi aastapäev, emadepäev jt). Tutvutakse laulu autoritega (helilooja ja luuletaja).

Laulmine ja laulutehnika. Kinnistame harjumust hoida laulmisel loomulikku kehahoidu (sirge selg, püstine pea, avatud suu). Tutvume laulmisele omaste hingamise põhimõtetega. Laulame julgelt, ilmekalt ja selge diktsiooniga. Laulame *a cappella* ja saatega nii kooris (kogu klassiga), ansamblis (kui ka üksi, mille käigus kuulame nii ennast kui ka teisi. Tutvume laulupidude traditsiooniga ja kaasame õpilasi koolikoori.
Interpretatsioon. Mõtestame lauldava laulu sõnu, väljendamaks selle sisu ja meeleolu läbi erineva dünaamika (*piano*, *forte*, valjenedes, vaibudes) ja tempo (kiire, aeglane).

Muusikaline kirjaoskus. Kinnistame mõisteid: viis (meloodia), rütm, meetrum, löök, takt, taktijoon, lõpujoon, taktimõõt

Õpitulemused laulmises

1) **oskab lauldes** hoida loomulikku kehahoidu; on tutvunud laulmisele omaste hingamispõhimõtetega; laulab vaba tooni ja selge diktsiooniga üksi, ansamblis või kooris;
2) **väljendab** laulu sisu ja meeleolu, kasutades erinevat dünaamikat ja tempot; loeb iseseisvalt noodist laulusõnu, jälgib rütmi ja meloodia liikumist;
3) **laulab eakohaseid** laste-, mängu- ja mudellaule, regilaule, eesti ja teiste rahvaste laule;
4) **laulab peast ühislaule**: „Mu isamaa, mu õnn ja rõõm" (F. Pacius / J. V. Jannsen), „Mu koduke" (muusika ja sõnad A. Kiiss), „Tiliseb, tiliseb aisakell" (L. Wirkhaus / J. Oro); „Rongisõit" (G. Ernesaks / E. Niit); „Koolivalss"(L.Kadajas);
5) on tutvunud laulupidude traditsiooniga ja **osaleb koolikoori tegevuses;**
6) **mõistab** eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja **rakendab** seda lauldes: astmemudeleid, kasutades astmeid **SO, MI, RA, LE, JO, (alumine) RA$_I$ ja (alumine) SO$_I$** (pentatoonika); kinnistab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi;
7) **mõisted**: meetrum, löök, takt, taktijoon, taktimõõt, lõpumärk, kordusmärgid, viis (meloodia), salm, refrään, esimene ja teine volt, 2-ja 3-osaline taktimõõt, fermaat, regilaul, helilooja, luuletaja, solist, eeslaulja

(2-osaline ja 3-osaline taktimõõt), noot (noodipea noodivars). Kinnistatakse rütme, rütmifiguure ja pausi rütmisilpide abil TA, TI-TI, TA-A, TA-A-A, paus abil ning teadvustatakse neid laulmisel. **Noodist laulmine. Õ**pilane loeb ladusalt noodist laulusõnu ning järgib rütmi ja meloodia liikumist. Õpime uusi laule noodist pentatooniliste astmete abil. Kinnistame astmeid **SO; MI; RA** astmeid, lisaks **uued astmed LE; JO; alumine RA, ja alumine SO,.** Astmed paigutatakse astmetrepile või -redelile ja noodijoonestikule **JO-võtme abil** Jälgime lauldes noodimärke.	ja koor, liisusalm, dirigent, piano (vaikselt) forte (valjult), valjenedes, vaibudes.
Pillimäng Kinnistatakse 1.kl. õpitud rütme. Plaatpillidel musitseerides toetutakse **pentatoonikale.** **Kehapill. Rütmipillid.** Neid rakendatakse lihtsamates *ostinato*'des, kaas-, eel- ja/või vahemängudes, kasutades õigeid mänguvõtteid ja õpitud rütme. **Plaatpillid.** Musitseeritakse oma koolis olevatel plaatpillidel (ksülofon, kellamäng, metallofon), kasutades õigeid mänguvõtteid.	**Õpitulemused** 1) Õpilane mängib keha- rütmi- ja plaatpillidel lihtsamaid *ostinato'*sid, kaas-, eel- ja/või vahemänge, kasutades õigeid mänguvõtteid; oskab nimetada enda koolis olevate rütmi- ja plaatpillide nimetusi; mängimisel toetume pentatoonika astmetele; 2) mõistab eakohaselt muusikalise kirjaoskuse tähtsust: teadvustab ja kasutab õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi.
Muusikaline liikumine Liikumistegevusi viiakse läbi nii üheskoos (kogu klassiga), gruppides (näiteks pingiridade kaupa jne) kui ka üksi, mille käigus liigutakse ja tunnetatakse nii enda kui ka teiste kohalolekut ruumis. **Muusika väljendusvahendite tunnetamine liikumise kaudu.** Tutvutakse liikumise kaudu rütmide, rütmifiguuride ja pausiga .	**Õpitulemused** 1) Õpilane väljendab muusika sisu ja karakterit liikumise kaudu üksi või rühmas; 2) tajub ja tunnetab liikumise kaudu rütme, rütmifiguure ja pausi; tunnetab muusika erinevaid temposid ja väljendab dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu; arvestab liikudes enda ja teiste asukohaga ruumis; 3) tantsib koos kaaslastega eesti laulu- ja ringmänge ning labajalavalssi ja rei(n)lendrit;

Tunnetatakse muusika erinevaid temposid ja väljendatakse dünaamika ja helikõrguste muutusi liikumise kaudu. **Eesti laulu- ja ringmängud ning rahvatantsud.** **Tutvutakse eesti rahvapillidega**(kannel, hiiu kannel, torupill, lõõtspill, parmupill, vile- ja sarvepill.	4) tunneb eesti rahvapille: kannel, hiiu kannel, torupill, lõõtspill, parmupill, vile-ja sarvepill; 5) väärtustab enda ja teiste loomingut.
Omalooming Luuakse ja esitatakse üksi, grupina või koos klassiga. Omaloomingus kasutatakse laulmist, pillimängu, muusikalist liikumist nii erladi kui omavahel põimituna. 1) Lihtsate rütmilis-meloodiliste kaasmängude loomine keha-, rütmi- ja/või plaatpillidel pentatoonika astmetel; 2) Lihtsamate tekstide loomine ja nende ilmekas esitamine; 3) Muusika meeleolu väljendamine loovliikumise kaudu, luuakse sobivad liigutused.	**Õpitulemused** 1) Õpilane rakendab omaloomingus muusika väljendusvahendeid (meloodia, rütm, tempo, tämber, dünaamika); 2) loob lihtsaid rütmilis-meloodilisi kaasmänge keha-, rütmi- ja plaatpillidel, kasutades õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi kasutab pentatoonika astmeid; 3) loob lihtsamaid tekste (liisusalme, regivärsse, laulusõnu jne); 4) kasutab loovliikumist muusika meeleolu ja karakteri väljendamisel; 5) mõistab muusikalise kirjaoskuse tähtsust ja rakendab seda: kasutab astmeid SO, MI, RA, LE, JO (alumine) RA_I ja (alumine) SO_I (pentatoonika) ja õpitud rütme, rütmifiguure ja pausi; 6) Kirjeldatakse kogetud muusikaelamusi ning avaldatakse nende kohta arvamust suuliselt või muul looval viisil.

Muusika kuulamine	**Õpitulemused**
Autorid. Tutvutakse autoritega. Otsitakse erinevatest infoallikatest autoritest teavet õpetaja suunamisel. **Eesti rahvamuusika.** Eristame **ühe- ja kaherealist regiviisi**. Tutvume erinevate **eesti rahvapillidega.** (kannel, hiiu kannel, lõõtspill, sarved, viled, torupill) ja eristame neid kuuldeliselt. **Vokaal- ja instrumentaalmuusika.** Eristame kuuldeliselt vokaal- ja instrumentaalmuusikat (laul ja muusikapala). Tutvutakse erinevate esituskoosseisudega (**solist, ansambel, koor).** **Kontsert.** Korratakse kontserdikülastaja hea käitumise tavasid.	1) Muusikapala või laulu meeleolu ja/või karakteri kirjeldamine; 2) Väljendab muusikapala karakterit kunstiteose kaudu; 3) Rahvapillide kuulamine/vaatamine ja nende eristamine kõla ja välimuse järgi; 4) Võimalusel kontserdi külastamine (kontserdimaja, koolikontserdid jne).